

KONINKRIJK BELGIE.

ROYAUME DE BELGIQUE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, de 6e mei 1970 door de Minister van Sociale Voorzorg verzocht hem, binnen een termijn van ten hoogste drie dagen, van advies te dienen over amendementen op het ontwerp "van arbeidsongevallenwet", heeft de 14e mei 1970 het volgend advies gegeven :

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, première chambre, saisi par le Ministre de la Prévoyance sociale, le 6 mai 1970, d'une demande d'avis, dans un délai ne dépassant pas trois jours, sur des amendements au projet de loi "sur les accidents du travail", a donné le 14 mai 1970 l'avis suivant :

Binnen een termijn van drie dagen verzoekt de Regering om advies over de amendementen die senator DE ROORE heeft ingediend op het ontwerp van arbeidsongevallenwet dat op 21 april 1970 bij de Senaat is ingediend (Gedr. St., Senaat, zitting 1969-1970, nr. 328).

Die amendementen slaan op 18 artikelen van genoemd ontwerp en worden ieder afzonderlijk besproken met verwijzing naar het artikel waarop zij betrekking hebben.

Aangezien de amendementen wijziging willen brengen in het ontwerp om redenen die vanzelfsprekend verband houden met de grond van de zaak, heeft de Raad zich beperkt tot een onderzoek van de weerslag van de voorgestelde amendementen op het ontwerp, te meer daar geen toelichtingen aan de Raad werden verstrekt. Gelet op de termijn binnen welke hij om advies is verzocht, heeft hij zich bovendien tot de volgende opmerkingen moeten beperken.

Artikel 1.

Het amendement voorziet in een lofwaardig initiatief maar is op zich zelf overbodig als tekst. Krachtens artikel 1 van de wet van 29 mei 1952 beschikt de Nationale Arbeidsraad reeds over een dergelijke bij de wet toevertrouwde opdracht en kan de Senaat evengoed als de Regering een verzoek om advies tot dat college richten.

Artikel 8.

Bij dit artikel worden drie amendementen voorgesteld.

De tekst "Dit geldt ook voor" die in het eerste voorkomt, is niet zeer duidelijk gelet op de plaats waar de nieuwe tekst in artikel 8 zou moeten komen. Bovendien is,

.../...

wat het tweede geval betreft, niet duidelijk gezegd welk traject beschermd wordt ten aanzien van de werknemer "aan wie opzegging is gegeven" en die zich met toestemming van zijn werkgever verplaatst om een andere betrekking te zoeken.

Het tweede amendement wil in § 2, 1°, ook spreken van het traject afgelegd "van de woonplaats naar de plaats waar hij zijn kinderen in bewaring brengt, en omgekeerd". Het is verkeerd te spreken van woonplaats, waar in het hele artikel uitgegaan wordt van het begrip "verblijfplaats". De vraag kan worden gesteld of een dergelijk amendement, hoe lofwaardig het initiatief ook is, wel nodig is. De rechtspraak neemt immers aan dat een omweg op de weg niet noodzakelijk het normaal karakter van de weg naar of van het werk teniet doet wanneer, zoals hier ter zake toch mag worden aangenomen, de omweg door een geval van overnacht of door een wettige reden wordt verantwoord. Weliswaar dekt het amendement de situatie als de werknemer na zijn kinderen te hebben weggebracht, terug naar huis komt om eerst dan naar zijn werk te vertrekken. Hoe dan ook, van een zekere casuïstische benadering van de hier geldende regelen kan niet helemaal afgezien worden.

Het derde amendement wil het bepaalde in § 2, 2° versoepelen; het zal evenwel tot gevolg hebben dat herstellplicht ontstaat in een geval dat de Regering wilde uitsluiten (zie laatste lid van de aan artikel 8 in de memorie van toelichting verstrekte commentaar). De term "verblijf" zou in het Nederlands moeten worden vervangen door "verblijfplaats".

.../...

Artikel 20.

Het eerste amendement wil aan het begrip geniddeld dagloon dat in artikel 36 van het wetsontwerp nader gedefinieerd wordt, een andere inhoud geven. De reden daartoe wordt niet medegedeeld.

Het tweede amendement wil het tweede lid doen vervallen. Daarin wordt de vergoeding voor de dag waarop het ongeval zich voordoet of de arbeidsongeschiktheid aanvangt, vastgesteld. Er wordt niet gezegd welke regel daarvoor in de plaats komt, aangezien het eerste lid op dat punt ongewijzigd wordt gehandhaafd.

Artikel 21.

Het amendement wil geen afbreuk doen aan de regel dat de beslissing van het Rijksfonds de rechter niet zal binden.

Artikel 27.

Het amendement wil de vaststelling van een tarief door de Koning doen vervallen. De beperking van de tegemoetkomingen tot dat tarief moet echter worden beschouwd als de tegenhanger van de vrije keus van de getroffene en kan dus tot gevolg hebben dat in de praktijk veel minder ruimte aan die vrije keus zal worden gegeven.

Artikel 29.

Het amendement wil een poging ondernemen om het beginsel dat de revalorisatie van de lonen moet leiden tot de revalorisatie van de renten, gestalte te geven. Het beginsel wordt evenwel onvoldoende uitgewerkt om vatbaar te zijn voor concrete toepassing, aangezien niet zonder meer duidelijk is wat juist bedoeld wordt met "algemeen aanvaarde aanpassingen".

Artikel 38.

Het amendement wil door een bijzondere bepaling afbreuk doen aan de toepassing van artikel 1247 van het Burgerlijk Wetboek, volgens hetwelk de betaling gebeurt ter woonplaats van de schuldenaar. Als regel wil het amendement stellen dat de betaling gebeurt ~~ter woonplaats van de schuldeiser~~, dit is van de getroffene of van de rechthebbende. De tekst van het amendement zou meer aansluiting met artikel 1247 moeten zoeken. In de tekst van het amendement bestaat een gebrek aan overeenstemming tussen "rechthebbende" en "bénéficiaire".

In het amendement is sprake van "vergoedingen" en van "allocations". Hiermee is, afgezien van het gemis van overeenstemming tussen beide termen, niet duidelijk of de bepaling, mocht zij behouden worden, voor alle uitkeringen zou gelden.

.../...

Artikel 39.

Het gevaar van dit amendement zou kunnen zijn dat hieruit a contrario zou kunnen worden afgeleid dat de getroffene niettegenstaande de betaling van de werknemersbijdragen voor sociale zekerheid waartoe hij krachtens dit artikel is verplicht, de hoedanigheid van werknemer niet zou behouden, als zijn arbeidsongeschiktheid minder dan 66 t.h. bedraagt, wat niet kan worden verondersteld.

Artikel 45.

Het amendement wil een einde maken aan het monopolie van verzekeringsmaatschappijen en gemeenschappelijke verzekeringskassen, door het Fonds voor arbeidsongevallen ook te belasten met de mogelijkheid om op eigen initiatief van de werkgever, een verzekering te sluiten.

Het amendement volstaat niet op zich zelf. Een zodanige verruiming van de taak van deze openbare instelling is slechts mogelijk, als zij tevens gepaard gaat met een aanpassing van het organiek statuut van die instelling en als bijvoorbeeld de artikelen van het ontwerp die de taak en de inkomsten van genoemd Fonds regelen (artikelen 54 en 55) dienovereenkomstig worden gewijzigd.

Deze opmerking geldt ook voor het amendement op artikel 47 dat eveneens een verruiming van de taak van het Fonds voorziet.

.../...

Artikel 54.

Bij het eerste amendement is er gemis van overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst. Zoals het gesteld is, zal het tot gevolg hebben dat het de bevoegdheidsverdeling vervat in het Gerechtelijk Wetboek, ongedaan maakt.

Artikel 58.

In iedere versie kan het amendement niet als zodanig in de te wijzigen tekst worden aangepast. Het moet dus naar de vorm worden aangepast.

Le Gouvernement a invité le Conseil d'Etat à donner, dans un délai de trois jours, son avis sur les amendements que le Sénateur DE RORE propose d'apporter au projet de loi sur les accidents du travail déposé au Sénat le 21 avril 1970 (Doc. parl., Sénat, session 1969-1970, n° 328).

Ces amendements intéressent quelque 18 articles du projet. Ils seront examinés séparément, référence étant chaque fois faite à l'article auquel ils se rapportent.

Les amendements proposés ayant pour but d'apporter au projet des modifications qui, de toute évidence, touchent le fond du problème, le Conseil d'Etat s'est borné à examiner leur répercussion sur le projet, d'autant plus qu'aucune justification ne lui a été communiquée. De plus, en raison du bref délai qu'il s'est vu impartir, force lui est de se limiter aux observations suivantes.

Article 1er.

Bien qu'il procède d'une initiative louable, l'amendement est, en soi, superflu en tant que texte. En effet, l'article 1er de la loi du 29 mai 1952 a déjà investi le Conseil national du travail de la mission que l'amendement entend lui confier et il est loisible au Sénat, tout comme au Gouvernement, de le saisir d'une demande d'avis.

.../...

Article 8.

Trois amendements sont proposés à cet article.

Dans le premier de ceux-ci les termes "Il en est de même lorsque" ne sont pas très clairs, eu égard à l'endroit où le nouveau texte doit venir au sein de l'article 8. D'autre part, dans le deuxième cas envisagé, il n'est pas indiqué clairement quel trajet sera protégé à l'égard du travailleur "se trouvant en préavis" qui se déplace, avec l'accord de son employeur, pour chercher un autre emploi.

Le deuxième amendement entend aussi faire mention, au § 2, 1°, du trajet "du domicile vers le lieu où il met ses enfants en garderie à l'aller comme au retour". Parler de domicile est erroné, l'article ne retenant que la notion de "résidence". On peut se demander si cet amendement, quelque louable qu'en soit l'initiative, répond bien à une nécessité. La jurisprudence admet, en effet, qu'un détour n'enlève pas nécessairement au chemin du travail son caractère normal dès lors qu'il est justifié - et l'on peut penser que tel est le cas ici - par un cas de force majeure ou par une cause légitime. L'amendement, il est vrai, couvre aussi l'hypothèse où le travailleur, après avoir mis ses enfants en garderie, retourne chez lui pour partir ensuite vers le lieu du travail. Quoi qu'il en soit, l'on n'échappera jamais tout à fait à une certaine approche casuistique des règles applicables en la matière.

.../...

Le troisième amendement vise à un assouplissement des dispositions du § 2, 2°; il aura toutefois pour conséquence de créer une obligation de réparer dans un cas où le Gouvernement entendait précisément exclure cette obligation (voir le dernier alinéa du commentaire que l'exposé des motifs consacre à l'article 8). Dans la version néerlandaise, il conviendrait de remplacer le mot "verblijf" par "verblijfplaats".

Article 20.

Le premier amendement se propose de donner un autre contenu à la notion de rémunération quotidienne définie à l'article 36 du projet de loi. Le motif n'en a pas été communiqué.

Le second amendement tend à supprimer l'alinéa 2, qui fixe l'indemnité afférente à la journée au cours de laquelle survient l'accident ou au cours de laquelle débute l'incapacité de travail. Il n'est pas précisé quelle règle lui sera substituée, l'alinéa 1er demeurant, sur ce point, inchangé.

Article 21.

L'amendement ne désire pas porter atteinte à la règle selon laquelle la décision du Fonds national ne liera pas le juge.

.../...

Article 27.

L'amendement entend supprimer le membre de phrase final qui prévoit la fixation d'un tarif par le Roi. Or, la limitation des interventions à ce tarif doit être considérée comme la contrepartie du libre choix reconnu à la victime et pourra donc avoir pour conséquence, dans la pratique, de restreindre sensiblement ce libre choix.

Article 29.

L'amendement constitue une tentative de concrétisation du principe que la revalorisation des rémunérations doit entraîner celle des rentes. Ce principe n'est toutefois pas suffisamment développé dans l'amendement pour être susceptible d'une application concrète. On n'aperçoit pas, en effet, la portée exacte des termes "adaptations généralement admises".

Article 38.

L'amendement déroge, par la voie d'une disposition particulière, à l'application de l'article 1247 du Code civil, suivant lequel le paiement se fait au domicile du débiteur. Il entend poser en règle générale que le paiement a lieu au domicile du créancier, c'est-à-dire de la victime ou de ses ayants droit. Le texte de l'amendement devrait se rapprocher davantage de l'article 1247 précité. D'autre part, il y a discordance entre les deux versions, la néerlandaise parlant de "rechthebbende", la française de "bénéficiaire".

.../...

L'amendement parle aussi de "allocations" et de "vergoedingen". Abstraction faite de ce que ces deux termes ne concordent pas, il n'apparaît pas clairement si la disposition, à supposer qu'elle soit maintenue, s'appliquerait à toutes prestations.

Article 39.

Cet amendement suscite une crainte : il pourrait en être déduit a contrario que la victime, malgré qu'elle ait payé les cotisations de sécurité sociale dues en vertu de cet article, ne conserve pas la qualité de travailleur lorsque son incapacité de travail est inférieure à 66 p.c., ce qui ne peut être supposé.

Article 45.

L'amendement entend mettre fin au monopole des compagnies d'assurances et des caisses communes d'assurances en reconnaissant au Fonds des accidents du travail le pouvoir de contracter une assurance à l'initiative de l'employeur.

L'amendement ne suffit pas à lui seul pour atteindre cet objectif. Pareille extension de la mission dévolue à l'établissement public qu'est le Fonds ne se conçoit que si son statut organique est adapté et si, par exemple, les articles du projet qui définissent la mission et déterminent les ressources du Fonds (les articles 54 et 55) sont modifiés en conséquence.

.../...

Cette observation vaut également pour l'amendement à l'article 47, qui prévoit, lui aussi, un élargissement de la mission du Fonds.

Article 54.

Dans le premier amendement, il y a discordance entre les versions française et néerlandaise. Tel qu'il est rédigé, l'amendement a pour effet d'abolir le règlement de compétence prévu par le Code judiciaire.

Article 58.

En aucune de ses versions, l'amendement n'est susceptible d'être inséré tel quel dans le texte à modifier. Il requiert, dès lors, une adaptation sur le plan de la forme.

De kamer was samengesteld uit

La chambre était composée de

de Heren : F. LEPAGE,
Messieurs :

voorzitter van de Raad van State,
président du Conseil d'Etat,

H. BUCH,
H. ADRIAENS,

staatsraden,
conseillers d'Etat,

J. LIMPENS,

bijzitters van de
afdeling wetgeving,

W. VEROUGSTRAETE,

assesseurs de la
section de législation,

M. JACQUEMIJN,

adjunct-griffier,
greffier adjoint,

griffier.
greffier.

De overeenstemming tussen de
Nederlandse en de Franse tekst
werd nagezien onder toezicht van
de H. H. BUCH.

Het verslag werd uitgebracht
door de H. O. DE LEYE, substituut-
auditeur-generaal.

La concordance entre la ver-
sion néerlandaise et la version
française a été vérifiée sous le
contrôle de M. H. BUCH.

Le rapport a été présenté par
M. O. DE LEYE, substitut de l'audi-
teur général.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER,

DE VOORZITTER - LE PRESIDENT,

(get.) M. JACQUEMIJN.

(get.) F. LEPAGE.